

סגל המרצים והמרצות שלום,
לאור כניסת כלי ה-AI לאקדמיה, ריכזנו עבורכם שאלות ותשובות ביחס לשימוש בכלי AI בהוראה ובלמידה.
לפרטים נוספים אפשר להיכנס [לאתר](#) היחידה לקידום ההוראה.

האם כדאי שאשתמש בכלי AI בהוראה שלי?

השאלה אינה האם להשתמש ב-AI להוראה ולמידה, אלא איך לעשות זאת. הסטודנטים ממילא משתמשים בכלים הללו. רצוי להכיר את הכלים השונים, לפחות כמו הסטודנטים. יתרה מכך, בקורסים רבים יהיה שימוש ב-AI, כך שהסטודנטים יכולים להבין שהדבר מותר ואף רצוי. לכן, צאו מתוך הנחה שאם לא ציינתם במפורש שאסור להשתמש בכלי AI בקורס, הנחת המוצא היא שמותר להשתמש בהם.

מה הגישה ברופין ביחס לשימוש בכלי AI?

הגישה הכללית היא שיש לעודד את הסטודנטים להשתמש בכלי AI לשיפור למידה, בגישה פתוחה, סקרנית ומציאותית. כלי AI מגבירים פרודוקטיביות בעבודה ובתחומי חיים אחרים. בטווח הקצר, הם אף עשויים להחליף עבודה של ג'וניורים, ולכן מי שלא ידע לעבוד איתם יהיה בעמדת חסרון.

מה תפקידם של המרצים בעידן ה-AI?

פרופ' רבקה ודמני, ראש צוות קידום ההוראה והלמידה במל"ג, טוענת שתפקידה העיקריים של המרצה בעידן החדש, אינם "להרביץ תורה", אלא להקנות מיומנויות וללוות את תהליך הלמידה של הסטודנטים. לשם כך עליה ליצור קשר רגשי ואמפתי עם הלומדים כדי לסייע להם לצמוח ולהתפתח, לגלות רגישות תרבותית, לחולל מוטיבציה ללמידה, לזהות קשיים והתנגדויות, לפתח בלומדים מודעות עצמית ולשמש דוגמא אישית. על המרצה לפתח בקרב הסטודנטים מיומנויות כגון: יצירתיות, חשיבה ביקורתית, עבודת צוות ושיתוף פעולה, חשיבה חדשנית, ניהול זמן וניהול עצמי. עליה לשמש גם כמצפן אתי, מוסרי וערכי.

איך אפשר להשתמש בכלי AI בהוראה-למידה?

ישנם כלים רבים ושיטות שונות לעשות זאת. מומלץ להיכנס [לאתר](#) היחידה לקידום ההוראה כדי להכיר אותם.

מה כדאי ללמד את הסטודנטים בהקשר לעבודה עם כלי AI?

כדאי ללמד את הסטודנטים לעשות שימוש מיטבי בכלי AI, למנף אותם לתהליכי למידה ועבודה. ארבע מיומנויות חשובות לעבודה עם כלי AI הם ניסוח שאלות, חידוד שאלות, חשיבה ביקורתית ביחס לתוצאות ואינטגרציה של התוצאות עם ההקשר הרצוי. מכיוון שהכלים הספציפיים משתנים תדיר, רצוי להתמקד בכישורים הכלליים.

האם כדאי להחליף את המטלות של הקורס?

בשלב הראשון, מומלץ לכל מרצה לנסות לבצע את מטלות הקורס בעזרת כלי AI. בדרך זו ניתן לראות עד כמה כלי ה-AI מסוגלים לבצע בצורה טובה את המטלה. אם כלי AI יכולים לתת מענה מלא להכנת המטלה, יש לתכנן אותה מחדש כך שהערכה תכלול גם רמות חשיבה גבוהות, לצד מרכיבים הבוחנים את יכולתו של הסטודנט.

האם כדאי לשנות את מרכיבי הציין?

כדאי בהחלט לחשוב על כך. אפשר להפחית את משקלם של מרכיבים אשר ניתנים לביצוע פשוט בעזרת AI, (למשל בסמינר, אפשר לתת פחות משקל לסקירת הספרות). באותה המידה, אפשר להגדיל את המשקל של מרכיבים הדורשים רמות חשיבה גבוהות (למשל, פתרון בעיות בקבוצות) ועצמאיות (למשל, השתתפות פעילה בכתה, הצגה בכתה). אפשר לשקול גם לתת ציון על תהליך העבודה (השתתפות פעילה, עבודה בצוותים, תרגילי ביניים, הגנה על העבודה) ולא רק על התוצר הסופי.

איזה סוג של מטלות הכי מתאימות לעידן ה-AI?

כדאי לשקול בחיוב שימוש ב"מטלות אותנטיות" בהן הסטודנטים צריכים לבצע משימה בעולם החיצוני (עבודה בשדה, יצירת קמפיין שיווקי, בניית תכנית הדרכה, הכנת אפליקציה). כאשר המטלה בוחנת את מה שהסטודנט יידרש לעשות בהמשך חייו המקצועיים, לא משנה לנו יותר מדי אם הוא הגיע לתוצר הזה בעזרת כלי AI או לא. להיפך, נלמד אותו כיצד להשתמש בכלי ה-AI באופן ביקורתי כדי לשפר את התוצר.

מה לגבי עבודה תיאורטית / סקירת ספרות?

עבודה תיאורטית היא מטלה שבקלות יחסית ניתן לבצע בעזרת כלי AI. אם המטלה המרכזית בקורס היא הגשה של עבודה תיאורטית, חשוב במיוחד לבחון אותה מחדש. קיימים כמה מרכיבים שאפשר להוסיף לעבודה תיאורטית, כדי שיהיה בה מרכיב של למידה עצמאית. למשל, אפשר לבקש קישור של החומר התיאורטי לעולם האישי של הסטודנט. אפשר להוסיף לה אלמנט של הצגה בכתה בקבוצות קטנות. אפשר גם לבקש לקבל נספחים לעבודה הכוללים התכתבות עם ה-AI, הצגת התוצר של ה-AI יחד עם התייחסות ביקורתית לתהליך העבודה עם AI.

האם צריך לכתוב בסילבוס את היחס לשימוש ב-AI?

הסילבוס הוא מסמך חוזי, פורמלי ואחיד. לכן, רצוי שלא להתייחס בתוכו לנושא ה-AI. אם תתקבל בהמשך החלטה מוסדית בנושא זה, יישלח ניסוח אחיד בהתאם.

מה צריך לומר לסטודנטים?

הסטודנטים יקבלו הודעה רשמית המפרטת את האחריות שלהם ביחס לשימוש בכלי AI. יחד עם זאת, על כל מרצה להחליט מהם כללי השימוש המתאימים לקורס שלה ולתאם בכתב ציפיות מול הסטודנטים, בתוך הנחיות המטלה.

מה בדיוק כדאי לכתוב להם בהנחיות?

המרצים יכולים להנחות את הסטודנטים אם השימוש בכלי הבינה המלאכותית מותר או אסור לצורך הכנת מטלות, או שהוא מותר רק לצורך ביצוע מטלות מסוימות אך אסור בביצוע מטלות אחרות. כמו כן, המרצים יכולים לדרוש מהסטודנטים לדווח על השימוש שעשו בכלי בינה מלאכותית, אם אכן עשו שימוש כזה. בכל מקרה, מומלץ להבהיר לסטודנטים את גבולות השימוש האתי המותר בכלי בינה מלאכותית. למשל, ניתן לציין:

מטרת השימוש בכלים אלה הינה לבדוק את היכולת לאסוף ולנתח מידע ולהסיק מסקנות בדרך מקורית. כל כלי שיסייע למטרה זו מבורך, יחד עם זאת כל כלי שיאפשר העתקה או יצירה שאינה מקורית הינו פסול. יש למרצה את הזכות במקרה של ספק לערוך בחינה בע"פ על מנת לבחון את הידע של הסטודנט בנושאי הקורס.

אולי עדיף לא להתייחס לזה?

גם אם אתם לא מתכוונים להתייחס לשימוש בכלי AI, יש להביא בחשבון שבקורסים אחרים מותר יהיה להשתמש ב-AI. לכן, אם לא תתייחסו לשימוש ב-AI בתוך ההנחיות לביצוע המטלות, סטודנטים עשויים לחשוב שהדבר מותר.

למי אפשר לפנות אם יש לי עוד שאלות?

לשאלות בנושאי הוראה ולמידה, אפשר לפנות לצוות היחידה לקידום ההוראה. מתוכננות גם הדרכות בנושא. לשאלות בנושאי חיפוש מידע, אפשר לפנות לצוות הספרייה באמצעות האימייל library@ruppin.ac.il. על מנת להזמין מצוות הספרייה הדרכה כיתתית בנושא חיפוש מידע יש למלא את [טופס ההזמנה](#).

בהצלחה, ועדת ההוראה המוסדית